

Klap in je handen?

door: Peter Cuypers

“Alle gij volken, klapt in de handen, juicht Gode toe met jubelgeroep”.

Psalm 47:2

Wij gaan in de handen klappen.

Wij gaan zingen, dansen, klappen, springen en juichen voor Koning Jezus. Doe je ook mee? ¹ Het in de handen klappen is in charismatische en evangelische kringen de normaalste zaak van de wereld. In de geloofsgemeenschap waarin ik ben opgegroeid was dit, tot voor kort, een onbesproken onderwerp. Het in de handen klappen heeft echter ook daar zijn intreden gedaan. Persoonlijk ben ik daarmee geconfronteerd op een Bijbelbespreking ergens in het land. Voor de eigenlijke bespreking worden een aantal liederen gezongen. Op een gegeven moment gaf een broeder een ‘opwekkingslied’ op dat we met elkaar hebben gezongen. Deze broeder die het lied met de gitaar begeleidde, riep ons enthousiast op om het lied de volgende keer te begeleiden met handengeklap. Hij onderbouwde zijn oproep met Psalm 47:2: “Als de volken al opgeroepen worden om voor God in de handen te klappen, zou dat dan niet voor ons gelden!?” Aldus, zijn onderbouwing. Dit was voor mij het moment, dat ik min of meer gedwongen werd, om het handengeklap eens nader onder de loep te nemen.

Vernieuwingen

Als het om ‘vernieuwingen’ gaat kunnen we een voorbeeld nemen aan de Joodse gemeenschap in Beréa (Hand. 17:10vv). Toen Paulus en Silas naar de synagoge in Beréa gingen, verkondigden zij dat Jezus, de Christus (de Messias) is. De Christus moest lijden en opstaan uit doden... (vgl. Hand. 17:2,3). Dit was voor de Joden in Beréa een “nieuwe” boodschap; een nieuw evangelie. Hoe reageerden de Joden uit Beréa op deze nieuwe boodschap? Zij ontvingen het woord met alle bereidwilligheid (Hand. 17:11).

Als iemand met een nieuwe boodschap komt, of een bepaalde vernieuwing wil gaan invoeren onder de gelovigen, moeten we niet meteen in paniek raken en tumult gaan veroorzaken (vgl. Hand. 17:5); tenzij de vernieuwing de fundamenten van het christelijk geloof

aantasten. Dat moet meteen de kop ingedrukt worden! In Beréa liet men Paulus eerst uitpraten. Hij kreeg van hen de gelegenheid om zijn (nieuwe) boodschap uit te dragen. Natuurlijk moet elke vernieuwing onderbouwd (kunnen) worden met de Schrift. Net als in Thessalonika onderhield Paulus zich met hen uit de Schriften. Vanuit de Schriften toonde hij aan dat Jezus de Christus was, en dat de Christus moest lijden en opstaan (Hand. 17:2,3).

Verder staat er geschreven dat zij dagelijks de Schriften onderzochten of deze dingen zo waren (Hand. 17:11). Zij namen dus niet zo maar klakkeloos aan wat Paulus hun verkondigde. Nee, aan de hand van de Schriften werd onderzocht en bekeken of het wel allemaal klopte wat Paulus zei.

Vernieuwingen moeten altijd onderbouwd worden met de Schrift. Als iemand iets nieuws wil inbrengen en dit niet doet met een geopende Bijbel, moeten we dit op voorhand afwijzen. Paulus kwam met de Schriften, zodat de Joden uit Beréa ook de gelegenheid hadden om aan de hand van de Schriften te onderzoeken, te toetsen, of deze dingen zo waren.

‘Alle Schrift is door God ingegeven en nuttig om te leren, te weerleggen, te verbeteren en te onderwijzen in de gerechtigheid, opdat de mens Gods volkomen is, tot alle goed werk ten volle toegerust’ (2 Tim.3:16). Als iemand ons vanuit de Schrift iets (nieuws) wil leren of onderwijzen, moeten we daarvoor openstaan (Hand. 17:11a). Wij op onze beurt kunnen dan vanuit de Schrift beoordelen of de vernieuwing de toets van de Schrift kan doorstaan. Zo niet, moeten we de vernieuwing afwijzen. We moeten iemand dan vanuit de Schrift kunnen weerleggen of verbeteren.

Psalm 47

Onze geliefde broeder onderbouwde zijn oproep met de Schrift. Dat is dus goed. Aan ons de taak om te onderzoeken of zijn oproep goed onderbouwd is.

Is Psalm 47 op óns, op de gemeente, van toepassing? Is het nú de tijd om de ‘volken’ op te roepen om voor de ‘Koning’ in de handen te klappen?

¹ “The Choir Company”

De Psalmen 46-48 zijn overwinningsliederen, die in voortschrijdende vorm de gebeurtenissen beschrijven bij de terugkeer van Gods gezalfde Koning wiens heerlijkheid getoond wordt in Psalm 45. Psalm 46 wijst naar Armageddon en de overwinning van de Messias. In Psalm 47 zien we de kroningsplechtigheid die daarop volgt. In Psalm 48 zien we hoe het koninkrijk op de berg Sion wordt gevestigd.

Profetisch verwijst Psalm 47 dus naar de duizendjarige regering van de Messias; het moment dat Hij over de volken zal regeren en gezeten is op zijn heilige troon (vs. 9). Dan is het moment aangebroken dat God, in de Persoon van de Heer Jezus, Koning zal zijn over de ganse aarde (vs.3, 8). Pas dán is het moment aangebroken dat zijn vijanden gelegd worden tot een voetbank voor zijn voeten (Hebr. 10:13). Het 'totdat' uit Hebr. 10:13 is nu nog niet aangebroken!

Psalm 47:2 heeft betrekking op te 'toekomstige' eeuw en niet op de 'huidige' eeuw (Hebr. 6:5) Dat geldt trouwens ook voor de krachten die daar genoemd worden! Daarbij is nog te vermelden dat deze oproep is gericht aan de 'volken' en niet aan Israël; laat staan aan de gemeente! Deze oproep heeft alles te maken met de kroningsplechtigheid van de Koning (vgl. 2 Kon. 11:12). De 'volken' worden straks in het duizendjarig vrederijk opgeroepen om de 'Koning' over de ganse aarde te huldigen en eerbied te betonen (door te gaan klappen). Zover ik kan beoordelen vind ik nergens in het Nieuwe Testament een oproep om in onze handen te klappen. Niet op de aarde en ook niet in de hemel. Het handengeklap vinden we alleen terug in het Oude Testament; of honend bedoelt (Job 27:23; Ezech. 25:6; Nah. 3:19); of in verbinding met het huldigen of eren van de koning (2 Kon. 11:12; Ps. 47:2). Israël en de volken hebben straks te maken met de 'Koning'. Jezus is de Koning der joden. Zo kwam Hij (Luk. 1:32,33). Zo is Hij gestorven (Matth. 27:37), en zo zal Hij terugkeren en regeren over Israël (Luk. 1:33), en via Israël over alle volken van de wereld. Nergens in de Schrift wordt Jezus de Koning van de Kerk (Gemeente) genoemd. Onze relatie met de Heer Jezus stijgt ver uit boven het koningschap. Hij is de Bruidegom, wij zijn de bruid. De gemeente is de bruid van het Lam dat geslacht is. Zo wordt zij genoemd in het boek de Openbaring. De bruid van Christus, van de Koning, is niet de gemeente, maar Israël. Onze gemeenschap is met de Vader en met Zijn zoon Jezus Christus, en niet met de Koning!

We kunnen dus vanuit de Schrift aantonen dat het handengeklap (uit Psalm 47) te maken heeft met het koningschap van de Heer Jezus. Daaruit moeten we concluderen dat deze vernieuwing (voor ons) geen verrijking, maar een verarming is.

Wel of niet in de handen klappen?

Maar onze broeder zou kunnen aanvoeren dat hij het zo niet heeft bedoeld. Zo diep moeten we ook al weer niet

gaan graven; het was gewoon een oproep om meer 'leven in de brouwerij' te brengen. We mogen onze blijdschap toch zeker wel tot uitdrukking brengen door in de handen te klappen!?

In de wereld hoor je vaker van dit soort oproepen: "clap your hands en stamp your feet" (klap in je handen en stamp met je voeten). Dit soort oproepen worden gedaan om de 'stemming' erin te brengen.

Het handengeklap is ook gebruikelijk bij joodse feestgelegenheden (bruiloften e.d.). We hebben hier dus met verschillende terreinen te maken: het wereldse terrein, het joodse terrein, en het christelijke terrein. In Nederland heeft de zogenaamde 'Opwekkingsbeweging' uit de jaren zestig met de opwekkingsliederen ook het handengeklap ingevoerd. Deze twee gaan hand in hand. In deze kringen wordt ook gedanst (het reidansen uit o.a. Ex. 15:20); met vlaggen gewapperd (het opheffen van de banier; zie o.a. Ps.62:10; Jes. 51:27); gehuppeld (2 Sam. 6:16) etc. Al dit soort zaken vinden we ook in de wereld: dansen, hossen, vaandel dragen etc. Op deze beide terreinen (wereld en jodendom) is dit gebruikelijk en normaal. De 'Opwekkingsbeweging' heeft dus elementen vanuit de wereld en het jodendom ingebracht in de christenheid. Het gevaarlijke daaraan is, dat het hier niet gaat over zogenaamde 'fundamentele' zaken. Zij die daartegen protesteren worden dan ook meteen in een hoekje gedrukt, en krijgen het stempel 'fundamentalist' opgedrukt. Anderen maken je kleinerend uit voor broeder Doordacht enz. Maar is dit terecht?

De elementen van de wereld

Paulus rangschikt de bovengenoemde zaken onder de 'elementen van de wereld' (Kol. 2:20). De vraag die Paulus stelt is deze: "Als u met Christus aan de elementen van de wereld bent afgestorven, waarom onderwerpt u zich, alsof u in de wereld leeft, aan inzettingen; raak niet en smaak niet en roer niet aan? (Kol. 2:20,21) Wat zijn de elementen van de wereld?"

Dit is een omschrijving van de elementaire bestanddelen (principes) van het systeem dat 'de wereld' heet; een van God af gericht systeem. Zowel in Kol. 2 als in Gal. 4 gaat het om godsdienstig denken en handelen los van Christus, en dat is per definitie in overeenstemming met de mensen en dus werelds².

Voor ons hebben deze 'elementen' afgedaan; met Christus zijn we eraan afgestorven. Wij zijn voor deze wereld gekruisigd (Gal. 6:14). De 'sfeer' waarin wij ons bevinden is 'boven' (Kol. 3:1-3; Fil. 3:20). De elementen, de principes, die 'boven' gelden zijn anders dan hier beneden. De (ere)dienst van Israël was aards, formeel en natuurlijk. Deze dienst bestond uit allerlei

² GH Kramer; Bijbelstudies van Paulus aan de Kolossers.

inzettingen en ceremoniën: raak niet en smaak niet en roer niet aan (Kol. 2:21). Israël aanbad 'Jahweh'; de gemeente aanbidt de 'Vader' (Joh. 4:23). Het 'uur' (Joh. 4:21) waarin wij ons bevinden is van geheel andere aard dan het 'uur' waarin Israël zich bevond. Teruggaan naar een (ere)dienst die bestaat uit allerlei uiterlijke vormen en ceremoniën is teruggaan in de tijd. Onze aanbedding is in geest en in waarheid (Joh. 4:23,24). Onze aanbedding is gééstelijk en niet natuurlijk; niet in het vlees (lichamelijk). Het in de handen klappen etc. behoort tot de aanbedding in het vlees. Dat was de aanbedding die bij 'Jahweh' hoorde. De 'Vader' zoekt zulke die Hem aanbidden in geest en waarheid. God is [een] geest (Joh. 4:24), en Wie Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en in waarheid. Jeruzalem, de tempel met de daarbij behorende priesterdienst en offers etc. doen niet (langer) ter zake. De aanbedding waar de Heer Jezus op doelt is niet 'uiterlijk', maar 'innerlijk'. De nadruk ligt op 'geest' en waarheid, en niet op ons 'lichaam'. Uiterlijk vertoon vindt God niet belangrijk.

De mens toch ziet aan wat voor ogen is, maar de Here ziet het hart aan (1 Sam. 16:7). De Vader kijkt in het verborgen (Matth. 6:4,6,18); al het uiterlijk vertoon kan voor het "oog van de mensen" indrukwekkend zijn, het 'oog van de Vader' kijkt daar echter dwars doorheen. Of het nu gaat om weldadigheid, bidden, vasten of aanbedding, de Vader kijkt in het verborgen en ziet of al deze (Godsdienstige) zaken in geest en in waarheid geschieden.

Een van de lessen die we uit Matth. 6:1-18 kunnen trekken is deze: uiterlijk vertoon kan een prachtig middel zijn om ons mooier of geestelijker voor te doen dan we zijn. De Heer Jezus zegt: laat de uiterlijke poespas maar weg, dat is niet wat de Vader zoekt. De "verpakking" oogt mooi voor de mensen, maar het gaat de Vader om de "inhoud"!!

De Judaïsten voerden een heel arsenaal van joodse wetten, voorschriften en tradities aan. Zonder deze wetten en voorschriften kon in hun ogen de gemeente niet goed functioneren. Ze waren essentieel voor het functioneren van de gemeente en voor haar verhouding tot God. Ze bedoelden het misschien goed. Dit alles kwam de gemeente alleen maar ten goede! Het ging hun om de eer van God en het welzijn van de gemeente. Maar het waren geboden van de mensen, dingen die wel een schijn van wijsheid hebben, maar uiteindelijk dienden tot bevrediging van het vlees (Kol. 2:22-23).

Zweten

Van al dat dansen, springen, huppelen, handen klappen en vlaggenwapperen ga je zweten; je krijgt het er warm van!

In Ezechiël 44:15-18 zegt de Here: "*De levitische priesters, de zonen van Sadok (...) zullen mijn*

heilighdom binnengaan, en die zullen tot mijn tafel naderen om Mij te dienen, en zij zullen mijn dienst waarnemen. Wanneer zij de poorten van de binnenste voorhof ingaan, zullen zij linnen klederen aantrekken; zij mogen geen wol dragen, als zij dienst doen in de poorten van de binnenste voorhof of in het huis. Linnen hoofddoeken zullen op hun hoofd zijn en linnen broeken aan hun heupen, zij zullen zich niet omgorden met iets dat doet zweten."

De priesters moesten linnen klederen aantrekken, die spreken van de gerechtigheden van de heiligen (Openb. 19:8). Zij mochten geen wol dragen, als zij dienst deden in de poorten van de binnenste voorhof of in het huis. Van wol ga je zweten. Wol is een product van het vlees (schapenwol komt voort uit het vlees van een schaap). Alles wat uit, of tot bevrediging van het vlees dient, heeft geen pas in de binnenste voorhof (daar waar het brandofferaltaar stond), of in het huis van God. Als wij stilstaan bij het brandofferaltaar, dat spreekt van het kruis waar de Heer Jezus Zich heeft geofferd, is handengeklap of gehuppel niet op zijn plaats. Ziet u het al voor zich: priesters huppelend rondom het brandofferaltaar, of springend en handenklappend het heilighdom binnengaan? Nadab en Abihu, de zonen van Aäron, werden door vuur dat van de Here uitging verteerd. Waarom? Omdat ze met vreemd vuur voor het aangezicht van de Here verschenen (Lev.10:1-2). De Here betoonde Zich de Heilige (vs. 3).

Het huis van God is geen feestzaal, ook al willen velen dat ervan maken. We bevinden ons op heilige grond. Thuis trekt u uw 'wollen' trui maar aan; daar kunt u dansen, huppelen, springen, handenklappen en met vlaggen wapperen zoveel als u wilt, maar niet in het huis van God.

"Gij zult eerbied hebben voor mijn heilighdom: Ik ben de Here." (Lev. 19:30)

Hieron en Naos

In de binnenste voorhof en in het heilighdom is handengeklap etc. dus niet op zijn plaats. Voor de duidelijkheid is het goed om even stil te staan bij de twee Griekse woorden die naar de tempel verwijzen. De tempel bestond niet slechts uit één gebouw maar uit een reeks van gebouwen waarvan het heilige het middelpunt was. In de oorspronkelijke Griekse taal wordt dit duidelijk gemaakt. De schrijvers van de Schrift maakten onderscheid tussen deze twee door de woorden *hieron* en *naos* te gebruiken. *Hieron* verwijst naar het hele tempelcomplex, met alle gebouwen, zuilengangen en alle voorhofruimten waar handel werd gedreven in verband met de tempeldienst (zie Joh. 2:14vv). *Naos* is van toepassing op het tempelgebouw zelf, de opvolger van de tabernakel in de woestijn. Waar moeten we een Bijbelbespeking nu plaatsen, in *naos* of *hieron*? Als we de Bijbelbespreking in de context van het tempelcomplex bekijken, in *hieron*.

(vgl. Luk. 2:46;19:47) De kreupele, die gezond gemaakt was, ging met Petrus en Johannes de tempel (*hieron*) binnen, terwijl hij wandelde en (van blijdschap) `sprong´ en God loofde (Hand. 3:8). De voorhof, die Salomo´s voorhof werd genoemd, behoorde tot *hieron*. Hier kon dus gesprongen worden. Salomo's voorhof was een groot buitenhof van de tempel, waar menigten zich onder andere verzamelden voor gebed. Daar heeft de Heer Jezus Zich ook als de goede Herder voorgesteld (vgl. Joh. 10:23,27). In *hieron* kon dus gebeden, gepreikt, gesprongen, of geklapt worden (hoewel dit laatste nergens wordt vermeld). Maar goed, als iemand van blijdschap kan springen, kan hij ook van blijdschap klappen! Dus is het voor ons toegestaan om op een Bijbelbespreking te klappen!? Dit zou een al te voorbarige conclusie zijn. In Handelingen 3 bevinden we ons nog altijd op `joodse´ bodem. We moeten daarom voorzichtig zijn om het springen of klappen zondermeer op ons (christenen) toe te gaan toepassen. Het is een

grensgeval. De stap van *hieron* naar *naos* is klein! We zien in de praktijk dat deze `grens´ al heel snel wordt overschreden.

Persoonlijk ben ik van mening dat de Schrift leert dat handengeklap in de eredienst niet op zijn plaats is. Dáár kan het absoluut niet. De Bijbelbespreking is een grensgeval. De Schrift geeft voor een `christen´ in ieder geval geen énkéle aanwijzing om in de handen te klappen. Het handengeklap etc. hoort thuis op het joodse en het wereldse terrein. We blijven het dichtst bij de Schrift om het daar dan ook te laten.

Als we Paulus in zijn brieven volgen heeft hij er alles aan gedaan om zowel judaïstische als heidense elementen uit de gemeente te weren. Moeten wij dan wat Paulus heeft afgebroken, opnieuw gaan opbouwen? Ik denk dat deze vraag billijk is, en ik daarmee tevens aangeef hoe ik over de goed bedoelde oproep van onze broeder denk!

Oorsprong: PC 16-05-2005

Titel: Wij gaan in de handen klappen. Doe je ook mee???